

La pel·lícula de la història La llegenda de l'espasa amb nom

Francesc M. Rotger

No és possible: una altra pel·lícula sobre el rei Artur, la Taula Rodona i l'espasa màgica. Aquesta, *La última legión*, de Doug Lefler, una estrena més o manco recent a les nostres cartelleres, la presenten a Internet com "la verdadera història d'Excalibur". Bé, atès que tot això és una llegenda (un cicle de llegendes, més ben dit, i potser el més destacat de tota la narrativa occidental), evidentment és una llicència parlar d'una "verdadera història". Una expressió literària. El que sí que fa aquesta producció, que es basa en una novel·la de Valerio Manfredi, sembla que de gran èxit, és recuperar uns quants referents estrictament històrics d'aquella època, cap al segle V, o el VI, quan se suposa que va viure (o no) un general o cabdill bretó romanitzat, de nom Artorius o alguna cosa semblant, que tal volta podria ser l'origen de tota aquesta saga. En aquest sentit: és veritat que existiren uns personatges anomenats Odoacre i Orestes, aquest darrer pare d'un emperador adolescent, Romulus Augustus. I és veritat que l'any 476 "caigué", per així dir-ho, l'Imperi Romà d'Occident (però no el d'Orient, que romandrà mil anys més, fins al 1453).

Tampoc no és la primera pel·lícula que reivindicava aquesta "romanitat" del presumpte rei Artur, i que tracta d'acostar-se a allò que tal vegada fos el nucli de la llegenda, l'embrió; més que al seu desenvolupament anacrònic, amb escenaris, vestits i ambientació dels segles XII o XIII, que és quan es va

popularitzar el mite i va adquirir les seves primeres manifestacions literàries (fins al punt que una princesa britànica, Constança de Bretanya, cunyada de Ricard Cor de Lleó, li va a posar al seu fill, i hereu del regne, el nom d'Artur). *El rey Arturo*, realització relativament recent d'Antoine Fuqua amb Clive Owen i Keira Knightley, ja anava per aquest camí. Amb el vostre permís, jo encara em quiet amb el cicle artúric estricte i amb la seva millor adaptació cinematogràfica sense discussió possible: *Excalibur* (1981), de John Boorman. O, si voleu, amb el simpàtic musical *Camelot* (1967), de Joshua Logan, el mateix director de *La leyenda de la ciudad sin nombre*; la versió de dibuixos animats *Merlín el encantador* (1963); o la paròdia dels Monty Python *Los caballeros de la Mesa Cuadrada y sus locos seguidores* (1974), tot i ser molt inferior a *La vida de Brian*. En cap cas, amb *Los caballeros de la Tabla Redonda* (1953), de Richard Thorpe, ni, molt manco, amb *El primer caballero* (1995), de Jerry Zucker.

Tot aquest llistat de llargmetratges (i molts d'altres) posa de manifest, una vegada més, fins a quin punt el cinema bàsicament de l'àmbit anglo-saxó ha sabut treure profit del seu heroi medieval per excel·lència. Compareu amb el nostre equivalent, Jaume I, per descomptat, ja que l'any que ve fa vuit segles del seu neixement, i encara espera que el portin al cinema. Que hi portin la seva vida, vull dir. Ah, i que Indiana Jones no perdi més temps cercant el Grial: és, tots ho sabem, a la Seu de València. ■

La última legión